

EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 16.9.2021.
JOIN(2021) 24 final

ZAJEDNIČKA KOMUNIKACIJA EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Strategija EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji

ZAJEDNIČKA KOMUNIKACIJA EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

STRATEGIJA EU-A ZA SURADNJU U INDO-PACIFIČKOJ REGIJI

UVOD

Indo-pacifička regija – velika regija koja se proteže od istočne obale Afrike do pacifičkih otočnih država – od sve je veće strateške važnosti za Europu. Zbog svojeg sve većega gospodarskog, demografskog i političkog značaja glavni je akter u oblikovanju međunarodnog poretka i rješavanju globalnih problema. EU namjerava **povećati svoj angažman u toj regiji** radi uspostave partnerstava koja osnažuju međunarodni poredak utemeljen na pravilima, rješavaju globalna pitanja i postavljaju temelje za brz, pravedan i održiv gospodarski oporavak koji osigurava dugoročno blagostanje. Taj će se angažman temeljiti na promicanju demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i općeprihvaćenih obveza kao što su Program održivog razvoja do 2030. i u njemu sadržani ciljevi održivog razvoja te Pariški sporazum o klimatskim promjenama.

Na temelju obnovljene predanosti država članica EU-a toj regiji, kako je navedeno u zaključcima Vijeća od 16. travnja 2021., ovom zajedničkom komunikacijom utvrđuje se strategija EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji, koja uključuje sljedeće:

- iznošenje obrazloženja EU-a za jačanje angažmana u indo-pacifičkoj regiji,
- predstavljanje načela EU-a koja su temelj njegova angažmana u indo-pacifičkoj regiji,
- utvrđivanje pristupa EU-a partnerstvu i suradnji u regiji, i
- detaljan opis načina na koji će EU ostvariti tu viziju u suradnji s partnerima.

1. OBRAZLOŽENJE EU-A: ČVRST TEMELJ ZA UZAJAMNO KORISTAN ODNOS

Budućnost EU-a i budućnost indo-pacifičke regije neodvojivo su povezane zbog međuovisnosti njihovih gospodarstava i zajedničkih globalnih izazova. U indo-pacifičkoj regiji nalazi se sedam članica skupine G20 – Australija, Kina, Indija, Indonezija, Japan, Republika Koreja i Republika Južna Afrika – te Udruženje država jugoistočne Azije (ASEAN), koje je sve važniji partner EU-a. Ta regija, u kojoj živi tri petine svjetskog stanovništva, stvara 60 % svjetskog BDP-a, generirala je dvije trećine svjetskog gospodarskog rasta prije pandemije i predvodnica je digitalnog gospodarstva. Najudaljenije regije te prekomorske zemlje i područja EU-a, koji su ustavno povezani s njegovim državama članicama¹, važan su dio njegova pristupa indo-pacifičkoj regiji.

EU i indo-pacifička regija prirodni su partneri u trgovini i ulaganjima. EU je najveći ulagač, vodeći pružatelj razvojne suradnje i jedan od najvećih trgovinskih partnera u indo-pacifičkoj regiji. Zajednički udio indo-pacifičke regije i Europe u globalnoj trgovini robom i uslugama iznosi 70 %, a u tokovima inozemnih izravnih ulaganja 60 %. Trgovinska razmjena između indo-pacifičke regije i Europe veća je od razmjene između bilo kojih drugih dviju zemljopisnih regija na svijetu, pri čemu je godišnja trgovina 2019. iznosila 1,5 bilijuna EUR.

¹ Réunion, Mayotte; Francuska Južna i Antarktička Područja, Nova Kaledonija, Wallis i Futuna, Francuska Polinezija

Ta je regija drugo najveće odredište izvoza EU-a i u njoj se nalazi četiri od deset najvećih trgovinskih partnera EU-a. U regiji se nalaze **važni plovni putovi** koji su vrlo značajni za trgovinu EU-a, a uključuju Malajski prolaz, Južnokinesko more i prolaz Bab el-Mandeb.

Indo-pacifička regija velik je izvor globalnih ekoloških problema, ali i mogućih rješenja za te probleme. Udio regije u globalnim emisijama ugljikovog dioksida povećao se od 2000. s 37 % na 57 %, a njezin udio u rastu globalne potražnje za energijom bit će do 2030. veći od 70 %. Očekuje se da će klimatske promjene dodatno povećati pritisak na morsku bioraznolikost, prirodne resurse i riblje stokove, što će dovesti do promjena u dinamici ekosustava. Indo-pacifička regija, u kojoj se nalazi niz žarišta morske bioraznolikosti, kao što je koraljni trokut u kojem je 76 % svjetskih koralja, osigurava životne potrebe za 120 milijuna ljudi koji žive na tom području. Samo u Južnokineskom moru nalazi se više od polovine ribarskih plovila na svijetu, koja u njemu ulove više od 12 % ukupnog svjetskog ulova ribe. Stoga je ta regija ključna za ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu osjetljive ekološke ravnoteže našeg planeta.

Posljednjih godina, **geopolitička dinamika** u indo-pacifičkoj regiji dovela je do **intenzivne konkurencije**, uključujući napetosti u vezi sa spornim teritorijima i pomorskim zonama. Došlo je do znatnog **povećanja vojne prisutnosti**, što uključuje i Kinu, pri čemu se udio indo-pacifičke regije u globalnoj potrošnji u vojne svrhe povećao s 20 % ukupnog iznosa u 2009. na 28 % u 2019. Primjena sile i sve veće napetosti u regionalnim žarišnim točkama kao što su Južnokinesko i Istočnokinesko more i Tajvanski prolaz mogli bi imati izravan učinak na sigurnost i blagostanje Europe. Došlo je i do povećanja broja hibridnih prijetnji, među ostalim u vezi s kibersigurnošću.

Autoritarni režimi u regiji ugrožavaju i **demokratska načela i ljudska prava**, dovodeći time u pitanje njezinu stabilnost. Slično tome, nastojanja da se uspostave jednaki uvjeti na globalnoj razini utemeljeni na transparentnim trgovinskim pravilima sve su više ugrožena zbog nepoštenih trgovinskih praksi i gospodarske prisile. Taj razvoj događaja povećava napetosti u trgovini, lancima opskrbe i lancima vrijednosti. Pandemija bolesti COVID-19 dovela je u pitanje otpornost gospodarstava, dodatno iznijela na vidjelo međuovisnost EU-a i indo-pacifičkih partnera te istaknula da otvoren, diversificiran i neometan pristup svjetskim tržištima čini obje regije otpornijima. Konačno, i trenutačna kriza u Afganistanu pokazuje da zbivanja u indo-pacifičkoj regiji izravno utječu na sigurnost Europe.

S obzirom na te čimbenike, EU mora **ojačati suradnju s indo-pacifičkim partnerima**, među ostalim u bilateralnom, regionalnom i multilateralnom kontekstu, promicati međunarodni poredak utemeljen na pravilima i pristup otvorenim tržištima te osigurati stabilno trgovinsko okruženje. To će podrazumijevati dodatno jačanje i diversificiranje veza i suradnje u području trgovine i ulaganja kako bi se ubrzala zelena i digitalna tranzicija. Taj bi angažman trebao pridonijeti jačanju strateškog dosega i sigurnosti Europe te jačanju otpornosti njezinih lanaca opskrbe.

2. VIZIJA EU-A: NAČELA ANGAŽMANA S INDO-PACIFIČKIM PARTNERIMA

Angažman EU-a u indo-pacifičkoj regiji bit će utemeljen na **čvrstim načelima i dugoročnosti**. Cilj je:

- učvrstiti i obraniti međunarodni poredak utemeljen na pravilima promicanjem uključive i učinkovite multilateralne suradnje utemeljene na zajedničkim vrijednostima i načelima, uključujući obvezu poštovanja demokracije, ljudskih prava i vladavine prava,
- promicati jednake uvjete te otvoreno i pravedno okruženje za trgovinu i ulaganja,
- pridonijeti ostvarenju ciljeva održivog razvoja, suočavanju s klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša na kopnu i u oceanu te pružanju potpore održivom i uključivom socioekonomskom razvoju,
- surađivati s partnerima na bilateralnoj i multilateralnoj razini radi ostvarenja ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Konvencije o biološkoj raznolikosti,
- nastaviti dugoročnu suradnju na multilateralnoj i regionalnoj razini s Ujedinjenim narodima i institucijama sustava Bretton Woods te s regionalnim organizacijama kao što su ASEAN i Afrička unija na području zapadnog Indijskog oceana,
- podupirati istinski uključivo oblikovanje politika i suradnju kojima se uzimaju u obzir stavovi civilnog društva, privatnog sektora, socijalnih partnera i ostalih ključnih dionika,
- uspostaviti trgovinske i gospodarske odnose s regijom u kojima se pruža uzajamna podrška i potiče uključiv gospodarski rast i stabilnost te promicati i olakšavati povezivost,
- angažirati se u regiji kao partner u nastojanjima da se javnosti istakne učinak globalnih demografskih trendova.

EU će i dalje dosljedno braniti **ljudska prava i demokraciju** te nastaviti upotrebljavati sve alate koji su mu dostupni: dijalog i savjetovanja u vezi s politikom i ljudskim pravima, trgovinske povlastice i integriranje poštovanja ljudskih prava u sve politike i programe EU-a. EU će nastaviti primjenjivati sustav mjera ograničavanja (sankcija) protiv pojedinaca, subjekata i tijela koji su odgovorni za teška kršenja i povrede ljudskih prava u cijelom svijetu, u njima sudjeluju ili su s njima povezani. Na međunarodnim forumima EU će surađivati s indo-pacifičkim partnerima istomišljenicima kako bi se suprotstavili inicijativama koje ugrožavaju ljudska prava sadržana u međunarodnom običajnom pravu i međunarodnim instrumentima zaštite ljudskih prava.

Kao prioritet, EU će se nastaviti zalagati za to da žene i djevojke imaju sva ljudska prava i za rodnu ravnopravnost te će jačati njihov položaj kako bi aktivno sudjelovale u donošenju građanskih i političkih odluka te nastojati suzbiti sve oblike nasilja nad njima. EU će ujedno nastaviti podržavati nastojanja da se suzbiju svi oblici diskriminacije², prava etničkih i vjerskih manjina te se zalagati za ukidanje smrtno kazne koja i dalje službeno postoji u nekoliko indo-pacifičkih zemalja. EU će ujedno promicati dostojanstven rad i poštovanje međunarodnih radnih standarda Međunarodne organizacije rada (ILO) radi ukidanja dječjeg rada i prisilnog rada u globalnim lancima opskrbe.

Konačno, EU će nastaviti promicati usklađenost s međunarodnim humanitarnim pravom. Nastavit će se zalagati za pristup humanitarnoj pomoći i pružati pomoć u spašavanju života osobama kojima je potrebna. EU će se zalagati za trajna rješenja za dugotrajne izbjegličke krize velikih razmjera, kao što su kriza u Afganistanu i kriza naroda Rohingya.

3. PARTNERSTVO I SURADNJA

² Među ostalim na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije.

Odnos EU-a s indo-pacifičkom regijom temelji se na povijesnim, kulturnim i trgovinskim vezama te desetljećima važne suradnje i pružanja pomoći. U tom će kontekstu EU:

- produbiti svoj angažman i ojačati svoju ulogu pouzdanog partnera koji donosi dodanu vrijednost dugogodišnjim odnosima sa svim svojim partnerima u regiji³,
- ojačati suradnju s multilateralnim i regionalnim organizacijama kao što je ASEAN te s međunarodnim financijskim institucijama radi promicanja učinkovitog multilateralizma utemeljenog na pravilima u indo-pacifičkoj regiji,
- poduzeti inicijative za upravljanje krizama, sprečavanje sukoba i jačanje otpornosti,
- surađivati s državama članicama na temelju pristupa „Tim Europa” putem konkretnih inicijativa na razini zemalja i regija.

EU ima sklopljene bilateralne sporazume o partnerstvu i suradnji s mnogim partnerima u indo-pacifičkoj regiji i finalizirao je pregovore za novi sporazum o partnerstvu s afričkim, karipskim i pacifičkim (AKP) zemljama. U bliskoj budućnosti namjerava sklopiti nove sporazume o partnerstvu i suradnji s Tajlandom i Malezijom i započeti pregovore o sporazumu o partnerstvu i suradnji s Maldivima. EU će ujedno nastojati produbiti svoj angažman s **partnerima koji već imaju vlastiti pristup prema indo-pacifičkoj regiji**, a to su ASEAN, Australija, Indija, Japan, Novi Zeland, Republika Koreja, Ujedinjena Kraljevina i Sjedinjene Američke Države. EU je zainteresiran i za suradnju s QUAD-om⁴ u vezi s pitanjima od zajedničkog interesa kao što su klimatske promjene, tehnologija ili cjepiva.

EU će nastaviti i svoj višedimenzionalni angažman s **Kinom**⁵ na bilateralnoj razini radi promicanja rješenja za zajedničke izazove, suradnje u vezi s pitanjima od zajedničkog interesa te kako bi se Kinu potaknulo da odigra svoju ulogu u mirnoj indo-pacifičkoj regiji koja se razvija. Istovremeno, i u suradnji s međunarodnim partnerima koje zabrinjavaju ista pitanja, EU će nastaviti štititi svoje ključne interese i promicati svoje vrijednosti te pružati otpor u slučaju znatnih neslaganja s Kinom, primjerice u vezi s ljudskim pravima.

EU namjerava ojačati partnerstva sa svim relevantnim akterima u indo-pacifičkoj regiji, uzimajući u obzir dinamiku i specifičnosti na razini podregija.

Indijski ocean: put kojim Europa pristupa indo-pacifičkoj regiji

Indijski ocean glavni je put koji Europi omogućuje pristup indo-pacifičkim tržištima. Stoga su na tom području ključni stabilnost i sloboda plovidbe. EU je predan pružanju potpore svojim partnerima na području Indijskog oceana u suočavanju s raznim izazovima kao što su sve jači učinci klimatskih promjena, onečišćenje mora i gubitak bioraznolikosti ili nezakonit, neprijavljen i nereguliran (NNN) ribolov. Pri tome se već može osloniti na **snažnu mrežu partnerstava**⁶.

³ Vidjeti, među ostalim, *Zaključke Vijeća o strategiji EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji* (16. travnja 2021.), *Zajedničku komunikaciju „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom”* (9. ožujka 2020.), *Zaključke Vijeća „Rog Afrike: geostrateški prioritet za EU”* (10. svibnja 2020.), *Strategiju EU-a za povezivanje Europe i Azije* te *Zaključke Vijeća o pojačanoj sigurnosnoj suradnji EU-a u Aziji i s Azijom*.

⁴ QUAD je četverostrani sigurnosni dijalog između Australije, Indije, Japana i Sjedinjenih Američkih Država.

⁵ Zajednička komunikacija: EU i Kina; strateški pregled, 12. ožujka 2019.

⁶ Primjeri takvih partnerstava su Afrička unija (AU), Komisija za Indijski ocean, Udruženje država uz Indijski ocean, Južnoafrička razvojna zajednica (SADC), Zajedničko tržište za istočnu i južnu Afriku (COMESA), Istočnoafrička zajednica (EAC), Međuvladino tijelo za razvoj te Južnoazijsko udruženje za regionalnu suradnju.

EU će raditi na tome da postane partner regionalnih gospodarskih zajednica, pridonijeti jačanju Komisije za Indijski ocean, nastaviti provoditi svoje sporazume o gospodarskom partnerstvu sa svojim afričkim partnerima u regiji te raditi na sklapanju novog sporazuma o gospodarskom partnerstvu s Istočnoafričkom zajednicom.

Središnja uloga ASEAN-a

EU i ASEAN razvili su dinamično, višedimenzionalno partnerstvo koje traje više od 40 godina. To strateško partnerstvo obuhvaća politička, sigurnosna, gospodarska, okolišna, klimatska i društveno-kulturna pitanja te povezivost⁷.

EU cijeni predanost ASEAN-a učinkovitom multilateralizmu i podržava **načelo središnje uloge ASEAN-a**, njegov trud da izgradi regionalnu strukturu utemeljenu na pravilima te multilateralno uporište koje pruža. EU podržava i proces pod vodstvom ASEAN-a radi uspostave učinkovitog, sadržajnog i pravno obvezujućeg kodeksa ponašanja u Južnokineskom moru, kojim se ne bi smjeli dovoditi u pitanje interesi trećih strana. Suradnja EU-a i ASEAN-a obuhvaća i velik raspon sigurnosnih pitanja, među ostalim putem Regionalnog foruma ASEAN-a (ARF).

Suradnja s partnerima na području Pacifika

EU održava **dugoročno partnerstvo s pacifičkom regijom** koje želi ojačati sporazumom o partnerstvu s Organizacijom afričkih, karipskih i pacifičkih država, koji će naslijediti Sporazum iz Cotonoua. Zajedno s EU-ovim sporazumom o gospodarskom partnerstvu s pacifičkim državama, taj će sporazum biti osnova za snažniji politički i strateški angažman na temelju zajedničkih vrijednosti i ciljeva.

Uz svoja partnerstva s državama AKP-a, EU održava blizak odnos i politički dijalog sa svim **pacifičkim otočnim državama** te blisko surađuje s Forumom pacifičkih otoka, Pacifičkom zajednicom i ostalim članovima Vijeća regionalnih organizacija Pacifika.

4. NAŠE OSTVARENJE VIZIJE: SEDAM PRIORITETNIH PODRUČJA

Nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19, EU će se usredotočiti na stvaranje uvjeta za održiv i uključiv socioekonomski oporavak te će aktivno surađivati sa svojim partnerima u sljedećih sedam područja:

- održivo i uključivo blagostanje,
- zelena tranzicija,
- upravljanje oceanima,
- digitalno upravljanje i partnerstva,
- povezivost,
- sigurnost i obrana,
- sigurnost ljudi.

4.1. ODRŽIVO I UKLJUČIVO BLAGOSTANJE

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2020/12/01/eu-asean-joint-ministerial-statement-on-connectivity/>

Pandemija bolesti COVID-19 dovela je u pitanje otpornost društava, gospodarstava i lanaca opskrbe. EU i indo-pacifička regija trebaju surađivati radi „bolje ponovne izgradnje”. Na **13. sastanku na vrhu ASEM-a (Azija–Europa)** koji će se održati 25. i 26. studenoga 2021. nastojat će se dati poticaj oporavku u skladu s načelima ekologije i održivosti. Oporavak će se potkrjepljivati multilateralnom suradnjom na razini skupine G20 i nadopuniti bilateralnim makroekonomskim dijalozima s regionalnim partnerima iz skupine G20. EU će usto nastojati razmijeniti stajališta o makroekonomskim pitanjima s partnerima kao što su Indonezija i ured za makroekonomska istraživanja ASEAN+3.

Otporni i diversificirani lanci vrijednosti

Otporni lanci vrijednosti ključni su za oporavak. EU će surađivati sa svojim indo-pacifičkim partnerima radi jačanja lanaca vrijednosti poboljšanjem i diversificiranjem trgovinskih odnosa, provedbom postojećih **trgovinskih sporazuma**, finalizacijom trgovinskih **pregovora** koji su u tijeku i razvojem suradnje u strateškim sektorima, među ostalim radi rješavanja problema strateške ovisnosti u lancima opskrbe. Primjerice, kad je riječ o poluvodičima, učinit će to s partnerima kao što su Japan, Republika Koreja i Tajvan. EU će surađivati s partnerima i radi jačanja pravila za zaštitu međunarodne trgovine od nepoštene prakse, kao što su industrijske subvencije, gospodarska prisila, prisilni prijenosi tehnologije i krađa intelektualnog vlasništva.

Kako bi lanci opskrbe postali održiviji i odgovorniji bit će potrebno riješiti probleme nedostatka dostojanstvenog rada i kršenja temeljnih radničkih prava. Kao predvodnik **odgovornog poslovnog ponašanja**, EU će nastojati stvoriti kritičnu masu zemalja koje podržavaju prava povezana s okolišem, ljudska i radnička prava, dužnu pažnju i najbolje prakse⁸. Bilateralni i multilateralni naponi bit će popraćeni inicijativama EU-a u okviru europskog zelenog plana kako bi se zajamčilo odgovorno poslovno ponašanje i pružila potpora borbi protiv krčenja šuma i gubitka bioraznolikosti. EU će usto nastaviti promicati integraciju zemalja u razvoju i najmanje razvijenih zemalja u regionalne i globalne lance vrijednosti.

Kako bi se smanjile tehničke prepreke za trgovinu, EU će surađivati s indo-pacifičkim partnerima istomišljenicima na utvrđivanju standarda i ostalim regulatornim prioritetima, u skladu s načelima Svjetske trgovinske organizacije (WTO). EU će započeti i regulatornu suradnju u područjima za pružanje potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji, kao što su se primjerice EU i Indija složili učiniti u svibnju 2021.

S obzirom na ključnu ulogu prometnog sektora u osiguravanju **otpornih lanaca opskrbe** i promicanju **zelenog socioekonomskog oporavka**, ključan cilj EU-a bit će osigurati otpornost prometnih sustava indo-pacifičke regije u slučaju budućih kriza. Bit će ključno surađivati kako bi se održale i zajamčile **pomorska sigurnost i sloboda plovidbe**, u skladu s međunarodnim pravom i posebice Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS).

⁸ Buduće zakonodavstvo EU-a u vezi s tim pitanjem stvorit će potrebu za unapređenjem provedbe EU-ova projekta „Odgovorni lanci opskrbe u Aziji” s Kinom, Japanom, Mjanmarom, Filipinima, Tajlandom i Vijetnamom. EU i UN surađuju s Indijom, Indonezijom, Malezijom, Mjanmarom, Šri Lankom i Tajlandom kako bi promicali usvajanje vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima u Aziji.

Temelji našeg trgovinskog odnosa

EU je predan dodatnom angažmanu u području otvorene, održive trgovine utemeljene na pravilima s partnerima u indo-pacifičkoj regiji, među ostalim radi jačanja potpore za modernizaciju Svjetske trgovinske organizacije. Posebna pozornost posvetit će se provedbi i primjeni sveobuhvatnih **trgovinskih sporazuma** s Japanom, Republikom Korejom, Singapurom i Vijetnamom, sporazuma o gospodarskom partnerstvu s pacifičkim državama⁹ te EU-ova sporazuma o zaštiti ulaganja sa Singapurom i Vijetnamom, za koje se očekuje da će stupiti na snagu u narednim godinama.

Napredak u ratifikaciji sveobuhvatnog sporazuma o ulaganjima, u vezi s kojim su zaključeni pregovori s Kinom krajem 2020., u zajedničkom je interesu EU-a i Kine.

EU će nastojati sklopiti **trgovinske sporazume** s Australijom i Novim Zelandom, raditi na sklapanju sporazuma s Indonezijom te sporazuma o gospodarskom partnerstvu s Istočnoafričkom zajednicom. U svibnju 2021. EU i Indija dogovorili su se da će nastaviti trgovinske pregovore i pokrenuti pregovore za zaseban sporazum o zaštiti ulaganja te sporazum o oznakama zemljopisnog podrijetla. Nakon što se sklope, ti će sporazumi znatno unaprijediti trgovinske i ulagačke odnose između EU-a i Indije. EU će usto nastojati ostvariti dublje trgovinske i ulagačke odnose s partnerima s kojima nema sklopljene sporazume o trgovini i ulaganjima, kao što je Tajvan.

Osim toga, EU je i dalje zainteresiran za dodatan angažman s ASEAN-om i njegovim državama članicama, među ostalim putem mogućeg nastavka trgovinskih pregovora s Malezijom, Filipinima i Tajlandom, kad se stvore odgovarajući uvjeti, i mogućih pregovora o trgovinskom sporazumu između dviju regija.

Nekoliko zemalja indo-pacifičke regije ima koristi od carinskih povlastica EU-a u okviru **općeg sustava povlastica (OSP)**, što olakšava pristup tržištima EU-a. Dok najmanje razvijene zemlje u regiji ostvaruju korist od aranžmana bez carina i kvota *Sve osim oružja*¹⁰, Pakistan, Filipini i Šri Lanka ostvaruju korist od dogovora o poticajima za održivi razvoj i dobro upravljanje (OSP+). Ti su instrumenti znatno pridonijeli gospodarskom razvoju tih zemalja, njihovu poštovanju ljudskih i radničkih prava, zaštiti okoliša te poboljšanju upravljanja.

4.2. ZELENA TRANZICIJA

Djelovanje EU-a u indo-pacifičkoj regiji temelji se na njegovu dugoročnom planu da radi s partnerima na suzbijanju i ublažavanju **klimatskih promjena** i prilagođavanju na njih te borbi protiv gubitka bioraznolikosti, onečišćenja i ostalih oblika uništavanja okoliša. To će se postići suočavanjem s glavnim uzrocima tih pojava i prelaskom na kružnije gospodarstvo.

Kao dio strategije EU će:

⁹ Opseg postojećeg sporazuma o gospodarskom partnerstvu s pacifičkim otočnim državama (Papua Nova Gvineja, Fidži, Samoa i Salomonovi Otoci) vjerojatno će se proširiti na nove članove (Tonga, Timor-Leste i možda Kiribati, Tuvalu i Vanuatu), a njegovo područje primjene vjerojatno će se proširiti na usluge i ulaganja.

¹⁰ Sve zemlje koje UN svrstava u kategoriju najmanje razvijenih zemalja ispunjavaju uvjete za aranžman „Sve osim oružja”. U indo-pacifičkoj regiji to se među ostalim odnosi na Bangladeš, Kambodžu, Džibuti, Laos, Madagaskar, Mozambik.

- sklopiti **zelene saveze**¹¹ s partnerima istomišljenicima koji su se obvezali na ostvarenje cilja klimatske neutralnosti do 2050. te drugih ambicioznih klimatskih ciljeva i ciljeva zaštite okoliša. Prvi takav savez dogovoren je s Japanom u svibnju 2021. EU će uspostaviti **zelena partnerstva** i s drugim partnerima,
- nastaviti upotrebljavati **međunarodnu platformu za održivo financiranje**¹² za dijeljenje primjera najbolje prakse i nastojati postići dogovor s partnerima istomišljenicima u vezi s pristupima i alatima,
- **suradivati sa zemljama koje proizvode najviše emisija** ili regionalnim organizacijama koje mogu imati odlučujuću ulogu u borbi protiv klimatskih promjena i promicanju globalne zelene tranzicije,
- nastaviti davati prednost prelasku s ugljena u okviru bilateralne i multilateralne suradnje te na međunarodnim forumima, među ostalim prekidanjem novih ulaganja u ugljen, postupnim ukidanjem proizvodnje energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama i rudarenja ugljena te suradnjom u području pravedne tranzicije s partnerima u regiji,
- uložiti više napora u regiji za **zaštitu bioraznolikosti** i obnovu narušenih ekosustava na kopnu i u oceanima. To će uključivati rad s ključnim partnerima na ambicioznom globalnom okviru za bioraznolikost nakon 2020.,
- suradivati radi stvaranja uvjeta za kružnije modele proizvodnje, otpornije lance opskrbe između EU-a i regije te odgovorniju ekstrakciju resursa,
- promicati lance opskrbe koji ne utječu na krčenje šuma,
- nastaviti promicati pojačano djelovanje na regionalnoj i globalnoj razini za borbu protiv onečišćenja plastikom¹³, osobito suradnjom s ASEAN-om, Japanom i Kinom,
- nastaviti dijalog na visokoj razini i druge oblike angažmana u vezi s okolišem u regiji, posebice s ASEAN-om, Australijom, Kinom, Indijom, Indonezijom, Japanom, Republikom Korejom, Južnom Afrikom i drugim partnerima koji iskazuju interes.

U okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa¹⁴, cilj potrošnje za djelovanje usmjereno na suzbijanje klimatskih promjena povećan je na 30%. Otprilike 35 % istraživačkog programa **Obzor Europa** isto će tako biti posvećeno djelovanju u području klime, pri čemu će se partnerima iz EU-a i indo-pacifičke regije pružati važne mogućnosti za suradnju radi rješavanja problema klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti.

Čista energija i promet

U ovom se području EU namjerava usredotočiti na:

- mobilizaciju dijaloga, partnerstava i financijskih instrumenata u području energije za održivu, sigurnu i povoljnu energiju¹⁵,

¹¹ Zeleni savezi i partnerstva https://ec.europa.eu/international-partnerships/topics/green-deal_hr

¹² Platforma za održivo financiranje https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_hr

¹³ Posebno putem projekta *Rethinking Plastics* (Novi pogled na plastiku).

¹⁴ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa.

¹⁵ Postojeća partnerstva uključuju projekte kao što je plinovod TAPI (Turkmenistan, Afganistan, Pakistan i Indija) i energetske projekt CASA-1000 između središnje i južne Azije.

- davanje prednosti pravednoj tranziciji prema dekarboniziranom, integriranom energetsom sustavu kojim se uzima u obzir i ublažava utjecaj na ugroženije zemlje i regije,
- nastavak suradnje s indo-pacifičkim partnerima na istraživanju i razvoju u području tehnologije za čistu energiju, uključujući vodik proizveden iz obnovljivih izvora kao prioritetno područje, kako bi se omogućila brža, jeftinija i učinkovitija energetska tranzicija¹⁶,
- jačanje suradnje u okviru Globalnog sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju, pri čemu će se pažnja posvetiti gradovima kao pokretačima djelovanja u području klime i prelaska na čistu energiju, kako bi se udvostručio broj potpisnika u regiji (gotovo 300 gradova do 2023.),
- provedbu svoje *Strategije za održivu i pametnu mobilnost* radi rješavanja pitanja dekarbonizacije i digitalizacije s indo-pacifičkim partnerima te s Međunarodnom organizacijom civilnog zrakoplovstva (ICAO) i Međunarodnom pomorskom organizacijom,
- nastavak svojeg angažmana s nekoliko indo-pacifičkih gospodarstava u vezi s **digitalizacijom prometa**, među ostalim u **željezničkom sektoru**, osobito s obzirom na uvođenje Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom.

4.3. UPRAVLJANJE OCEANIMA

EU će nastaviti djelovanje za jačanje upravljanja oceanima u indo-pacifičkoj regiji uz potpuno poštovanje međunarodnog prava, osobito UNCLOS-a, pri čemu će glavni cilj biti osigurati održivo upravljanje oceanskim resursima i očuvanje bioraznolikosti¹⁷. Putem svojih mnogih sporazuma o partnerstvu u održivom ribarstvu u regiji¹⁸ te svojih dijaloga i radnih skupina¹⁹ u području nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog (NNN) ribolova, EU će nastaviti podržavati indo-pacifičke partnere u uspješnim reformama sustava upravljanja ribarstvom i njegove kontrole. Time bi se trebala poboljšati usklađenost ribarstva i pridonijeti očuvanju morskih bioloških resursa u regiji te održivom upravljanju njima.

Kao najveće izvozno tržište za morske prehrambene proizvode iz indo-pacifičke regije, EU je aktivan član nekoliko regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom²⁰ koje imaju temeljnu ulogu u održivom upravljanju ribolovnim resursima. EU namjerava postati i član Komisije za ribarstvo sjevernog Pacifika. EU će i dalje nastojati poboljšati učinkovitost tih tijela i surađivati s partnerima istomišljenicima u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom u indo-pacifičkoj regiji kako bi im pružio podršku u uspostavi održivog ribarstva.

Osim toga, EU će:

¹⁶ Okvir Misije za inovacije iz 2015. potaknuo je ulaganja od više od 4,9 milijardi USD u inovacije u području čiste energije godišnje i više od 70 novih suradnji tijekom posljednjih pet godina, a posebna pozornost sad se posvećuje inovacijama u području otpreme, vodika i električne energije.

¹⁷ U skladu sa Zajedničkom komunikacijom o međunarodnom upravljanju oceanima JOIN(2016) 49 final.

¹⁸ Cookovi Otoci, Kiribati, Savezne Države Mikronezije, Salomonovi Otoci, Madagaskar, Mauricijus, Mozambik i Sejšeli. Pokrenut će se razgovori i s drugim partnerima u regiji.

¹⁹ s Tajvanom, Tajlandom, Kinom, Ganom, Korejom, SAD-om i Japanom.

²⁰ Komisija za tunu u Indijskom oceanu, Organizacija za ribarstvo južnog Indijskog oceana, Komisija za ribarstvo zapadnog i središnjeg Pacifika i Regionalna organizacija za upravljanje ribarstvom u južnom Pacifiku.

- posredovati u postizanju dogovora s Komisijom za očuvanje antarktičkih morskih živih resursa u vezi s proglašenjem triju novih zaštićenih morskih područja u Južnom oceanu,
- izgraditi kapacitete za bolje upravljanje oceanima stvaranjem međunarodne mreže podataka o morima i regionalnog sustava za oceanografsko prognoziranje,
- nastaviti angažman u regiji radi promicanja boljeg regionalnog upravljanja oceanima, sprečavanja onečišćenja i očuvanja mora, posebno pružanjem potpore provedbi relevantnih regionalnih konvencija o moru i akcijskih planova. Učinkovito upravljanje zaštićenim morskim područjima zajamčit će se inicijativama kao što je projekt povezivanja između EU-a i jugoistočne Azije,
- nastaviti dijaloge na visokoj razini o pitanjima povezanim s oceanima i ribarstvom s Australijom, Indonezijom, Japanom, Novim Zelandom te „partnerstvo za oceane” s Kinom,
- nastaviti imati ključnu ulogu kao **globalni čimbenik pomorske sigurnosti** (vidjeti odjeljak 4.6.),
- promicati životne i radne uvjete ribara u skladu s radnim standardima ILO-a.

4.4. DIGITALNO UPRAVLJANJE I PARTNERSTVA

U skladu s Komunikacijom „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće”²¹, EU će nastojati unaprijediti svoja međunarodna **digitalna partnerstva** u indopacifičkoj regiji i uspostaviti nova. Tim se partnerstvima nastoji unaprijediti tehnička, politička i istraživačka suradnja s partnerima u vezi s infrastrukturom, digitalnom transformacijom poslovanja i javnih usluga i razvojem vještina te radi olakšavanja digitalne trgovine. Ta će partnerstva EU-u i partnerima istomišljenicima omogućiti da osiguraju razvoj standarda za tehnologije u nastajanju, uključujući područja kao što je umjetna inteligencija, u skladu s demokratskim načelima i temeljnim pravima. Temeljit će se na paketu instrumenata zasnovanom na regulatornoj suradnji, izgradnji kapaciteta i stjecanju vještina te ulaganjima u međunarodnu suradnju i istraživačkim partnerstvima.

U najnaprednijim slučajevima, EU će nastojati formalizirati ta partnerstva putem **sporazuma o digitalnom partnerstvu** o kojima će se pregovarati s partnerima istomišljenicima u indopacifičkoj regiji. Tim bi se sporazumima proširio bilateralan odnos u području trgovine i ulaganja jačanjem suradnje u vezi sa standardima za tehnologije u nastajanju, kao što je umjetna inteligencija, i njihove interoperabilnosti, na temelju demokratskih načela i temeljnih prava, pri čemu bi se uspostavili otporniji lanci opskrbe tehnologijom, pružila potpora inovacijama utemeljenima na vrijednostima i olakšalo dobivanje poslovnih mogućnosti za novoosnovana poduzeća i MSP-ove. Oni bi omogućili produbljivanje suradnje u području upravljanja podacima, pouzdanih protoka i inovacija utemeljenih na podacima. Oni bi nadopunili aktualne pregovore o e-trgovini u okviru Svjetske trgovinske organizacije o konkretnim pitanjima koja su relevantna za omogućivanje digitalne trgovine. U početnoj fazi, EU predlaže da se razmotri otvaranje pregovora s **Japanom**²², **Republikom Korejom** i **Singapurom**.

²¹ Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće: [Digitalno desetljeće \(europa.eu\)](https://europa.eu/digital-compass)

²² Na sastanku na vrhu održanom u svibnju 2021., EU i Japan odlučili su ojačati svoje digitalno partnerstvo postizanjem dogovora o planu za proširenje suradnje u vezi sa standardizacijom mreže 6G, umjetnom inteligencijom, lancima blokova, kvantnom tehnologijom ili kibersigurnošću, surađivati radi stvaranja otpornijih lanaca opskrbe za poluvodiče te istražiti suradnju u području inovacija povezanih s naprednim poluvodičima.

Digitalno partnerstvo između EU-a i **Indije** ojačano je u svibnju 2021. dogovorom da se produbi suradnja u području tehnologija u nastajanju, od umjetne inteligencije do računalstva visokih performansi i od kvantne tehnologije do sigurne 5G tehnologije te digitalizacije javnog sektora.

U narednim godinama EU će pojačati suradnju s ASEAN-om pružanjem potpore projektu **ASEAN Digital Masterplan 2025**. EU razmatra predlaganje pristupa EU-a i ASEAN-a kojim bi se obuhvatila digitalna povezivost i znanost, istraživanje, tehnologija te ulaganja u inovacije.

EU će u regiji nastaviti i svoj angažman radi promicanja konvergencije između sustava **zaštite podataka** kako bi se osigurao siguran i slobodan protok podataka, unutar regije i izvan nje, među ostalim s EU-om. To uključuje aktivnu suradnju s ključnim partnerima radi donošenja „zaključka o **primjerenosti**” ako se ispune uvjeti. To je već polučilo rezultate, kao što su stvaranje najvećeg svjetskog područja slobodnog i sigurnog protoka podataka između EU-a i **Japana** 2019. te zaključenje pregovora o primjerenosti s **Republikom Korejom** 2021. Osim toga, u tijeku je važna suradnja s **Novim Zelandom** kako bi se osigurao kontinuitet odluke o primjerenosti donesene u okviru EU-ova prethodnog sustava zaštite podataka. Ostali partneri kao što su **Indija, Indonezija, Šri Lanka, Tajvan i Tajland** donijeli su moderne zakone za zaštitu podataka ili su u procesu njihova donošenja. Oni bi mogli otvoriti put za buduće pregovore o primjerenosti. EU unapređuje i svoj dijalog s regionalnim organizacijama i mrežama kao što je **ASEAN** koje imaju sve veću ulogu u oblikovanju zajedničkih standarda zaštite podataka.

Istraživanje i inovacije

Međunarodna suradnja u području istraživanja i inovacija ključna je za zelenu i digitalnu tranziciju i za promicanje rasta, blagostanja i društvene dobrobiti. Suradnja s partnerima u indo-pacifičkoj regiji promicat će se u okviru programa „**Obzor Europa**”, u skladu s EU-ovim globalnim pristupom²³ istraživanju i inovacijama. Temeljit će se na načelu otvorenosti, u ravnoteži s većim razinama recipročnosti i uz osiguravanje jednakih uvjeta na temelju poštovanja temeljnih načela kao što su akademska sloboda, rodna ravnopravnost, etika, integritet i uključivost istraživanja, otvorena znanost i oblikovanje politika na temelju dokaza.

Program Obzor Europa partnerima koji dijele iste vrijednosti omogućuje da se **povežu** kako bi stvorili mogućnosti za sustavnija zajednička istraživanja i inovacije. Neslužbeni razgovori pokrenuti su s Australijom, Japanom, Republikom Korejom, Novim Zelandom i Singapurom. EU će ujedno nastaviti promicati suradnju u području **razvoja ljudskog kapitala**, uključujući osposobljavanje i **mobilnost istraživača** putem programa Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie. Znanstvena suradnja i razvoj aktivnosti za suradnju u regiji isto su tako dio partnerstva EU-a i ASEAN-a.

Obrazovanje

EU-ova ulaganja u obrazovanje povećat će se na najmanje 10 % Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa²⁴ radi jačanja obrazovnih sustava.

²³ Globalni pristup međunarodnoj suradnji u istraživanju i inovacijama.

²⁴ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa.

Nedavni doprinos Tima Europa u iznosu od 1,7 milijardi EUR Globalnom partnerstvu za obrazovanje omogućit će povećanje financiranja za osnovno i srednjoškolsko obrazovanje te tehničko i strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Novi **program Erasmus+** pružat će i stalne mogućnosti za **akademske razmjene** studenata i nastavnika između indo-pacifičke regije i Europe, u ključnim područjima politike, posebice onima povezanim sa zelenom i digitalnom tranzicijom²⁵.

4.5. POVEZIVOST

EU će nastojati promicati sve dimenzije povezivosti s indo-pacifičkim partnerima. Načela EU-ova pristupa²⁶ (održivost, sveobuhvatnost i utemeljenost na pravilima) središnji su dio strategije za suradnju s indo-pacifičkom regijom.

Potpuno partnerstvo između EU-a i njegovih država članica bit će ključno za razvoj te suradnje. EU će promicati ulaganja u digitalizaciju i bolje povezati Europu s njezinim partnerima u indo-pacifičkoj regiji, među ostalim putem inicijativa Tima Europa i u skladu s izjavom EU-a iz ožujka 2021. „Europski podatkovni pristupnici”²⁷. To će se dijelom postići pružanjem pomoći partnerima da uspostave **regulatorno i političko okruženje** koje će privući privatna i javna ulaganja, uspostaviti jednake uvjete, osigurati ispunjenje kriterija održivosti i usvajanje međunarodnih standarda i načela.

Mobilizacija privatnih ulaganja trebat će uključivati javne banke i izvozno-kreditne agencije država članica, u partnerstvu s privatnim sektorom EU-a i institucijama EU-a. Prema potrebi, i uz Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, nastojat će se ostvariti komplementarnost s drugim instrumentima EU-a kao što su „Instrument za povezivanje Europe”, „Obzor Europa” ili InvestEU, uz resurse i tehničku pomoć Europske investicijske banke, Europske banke za obnovu i razvoj te međunarodnih financijskih institucija.

Prva dva EU-ova „**partnera za povezivost**”, Japan i Indija, ključni su indo-pacifički partneri, kao i **ASEAN**, s kojim je EU u prosincu 2020. donio zajedničku ministarsku izjavu o povezivosti. EU će nastojati surađivati s tim partnerima na zajedničkim projektima i pritom nastojati ostvariti pojačanu suradnju s drugim regionalnim partnerima kao što su Australija i Republika Koreja te s međunarodnim akterima kao što su Sjedinjene Američke Države i Kanada, multilateralno (G7/G20) i bilateralno. Zaključenje pregovora o **sveobuhvatnom sporazumu o zračnom prijevozu između ASEAN-a i EU-a (CATA)**, prvom takvom sporazumu između regija koji obuhvaća 37 zemalja, pokazuje odlučnost EU-a da produbi povezivost s tom regijom.

Osim toga, EU će:

²⁵ U razdoblju 2014.–2020. program Erasmus+ omogućio je više od 18 000 razmjena studenata i nastavnika između indo-pacifičke regije i Europe, pri čemu su dvije trećine korisnika došle iz indo-pacifičke regije u Europu.

²⁶ Kako je navedeno u komunikaciji iz 2018. o povezivanju EU-a i Azije.

²⁷ Izjava „Europski podatkovni pristupnici”: [digital day 2021 data gateways declaration E5DAD6A3-ECB7-0A42-CB1F162C9F47AC25_74941 \(3\).pdf](https://ec.europa.eu/digital-affairs/sites/default/files/2021-03/digital_day_2021_data_gateways_declaration_E5DAD6A3-ECB7-0A42-CB1F162C9F47AC25_74941_(3).pdf)

- ojačati odnose na najvišoj tehničkoj razini putem svojih **dijaloga o prometu** s partnerima u regiji, kao što su ASEAN, Singapur i Japan, i uskoro s Republikom Korejom i Australijom,
- nastaviti financirati tehničku suradnju specifičnu za sektor, kao što su partnerstva u području zrakoplovstva s brojnim azijskim regijama,
- nastaviti bilateralne dijaloge EU-a o pomorskom prometu i sigurnosti sa strateškim partnerima,
- voditi dijaloge o svemiru, uključujući prema potrebi sigurnosnu komponentu, i uspostaviti nove razmjene s partnerima u regiji.

Uložit će se dodatni naponi u angažman u području povezivosti s partnerima i regionalnim organizacijama u istočnoj Africi i na području zapadnog Indijskog oceana kako bi se osigurala veća usklađenost s prioritetima infrastrukture koje podržava Afrička unija za razdoblje 2021.–2030. Od čvršćih veza koristi bi trebala imati i Pacifička zajednica. EU će nastojati ostvariti komplementarnost s postojećim regionalnim inicijativama u južnoj Aziji²⁸. U širem smislu, EU će nastojati ostvariti sinergije veza između sjevera i zapada u regiji i nastaviti sudjelovati u ASEM-ovu okviru za održivu povezivost.

4.6. SIGURNOST I OBRANA

EU želi promicati otvorenu regionalnu sigurnosnu arhitekturu utemeljenu na pravilima koja uključuje sigurne pomorske linije komunikacije, izgradnju kapaciteta i ojačanu pomorsku prisutnost u indo-pacifičkoj regiji u skladu s pravnim okvirom uspostavljenim na temelju UNCLOS-a.

EU i indo-pacifički partneri izloženi su sve sličnijim sigurnosnim izazovima i prijetnjama²⁹. EU je proširio svoj angažman u području sigurnosti s partnerima pokretanjem prekomorskih misija i operacija u okviru **zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP)** koje uključuju civilnu misiju iz 2005. za praćenje mirovnog procesa u Aceh u Indoneziji koja je provedena s pet partnera članova ASEAN-a: Malezijom, Tajlandom, Brunejima, Singapurom i Filipinima. EU trenutačno ima **18 civilnih i vojnih misija** u svijetu, uključujući EU-ovu pomorsku operaciju **Operacija Atalanta pomorskih snaga pod vodstvom Europske unije (EUNAVFOR) u Republici Somaliji** na području Indijskog oceana te misiju Europske unije za vojno osposobljavanje u Mozambiku **EUTM Mozambique**.

Pomorska prisutnost

Prošle godine u okviru Operacije Atalanta pomorskih snaga pod vodstvom Europske unije (EUNAVFOR) u Republici Somaliji provedene su uspješne **zajedničke pomorske aktivnosti** s indo-pacifičkim partnerima, uključujući Japan, Pakistan, Indiju i Džibuti. EU će nastojati provesti **više zajedničkih vježbi i pristajanja u luku** s indo-pacifičkim partnerima, uključujući multilateralne vježbe, za borbu protiv piratstva i zaštitu slobode plovidbe te pritom jačati pomorsku diplomaciju EU-a u regiji.

²⁸ Inicijative uključuju inicijativu za povezivanje regionalne infrastrukture u južnoj Aziji, inicijativu Bengalskog zaljeva za višesektorsku tehničku i gospodarsku suradnju te koaliciju za infrastrukturu otpornu na katastrofe.

²⁹ Zaključci Vijeća iz svibnja 2018. o pojačanoj sigurnosnoj suradnji EU-a u Aziji i s Azijom.

S obzirom na važnost značajne europske pomorske prisutnosti u indo-pacifičkoj regiji, EU će istražiti načine na koje može osigurati pojačano **razmještanje pomorskih snaga** svojih država članica u regiji. Uzimajući u obzir iskustva iz prve procjene EU-ova **koncepta koordinirane pomorske prisutnosti**³⁰, EU će procijeniti mogućnost uspostave **pomorskih područja od interesa u indo-pacifičkoj regiji** i surađivati s partnerima u regiji, pri čemu će među ostalim razmatrati mogućnost da se oni uključe u tu inicijativu.

Izgradnja kapaciteta za pomorsku sigurnost

EU će nastaviti provoditi svoj program za promicanje regionalne pomorske sigurnosti za partnere na području zapadnog Indijskog oceana i nastojati **proširiti svoj projekt izgradnje kapaciteta „kritični pomorski putovi u Indijskom oceanu” (CRIMARIO) na južni Pacifik** te povećati sinergije s partnerima istomišljenicima. Izgradit će pomorske kapacitete za borbu protiv trgovine drogom, trgovine ljudima i kriminala povezanog s divljom florom i faunom te nezakonitih financijskih tokova povezanih s terorizmom. EU će potaknuti i konsolidaciju mehanizama za dijeljenje informacija putem **centara za objedinjavanje informacija**, među ostalim putem regionalne indo-pacifičke platforme za dijeljenje informacija (IORIS).

Širenje naših partnerstava

EU će nastojati imati veću ulogu u **sigurnosnoj arhitekturi ASEAN-a** i sudjelovati na **dodatnom sastanku ministara obrane ASEAN-a (ADMM-Plus)** i **sastanku na vrhu istočne Azije**. Osim toga, EU će se dodatno angažirati na drugim forumima, kao što je pomorski simpozij za Indijski ocean.

EU će ojačati svoj **dijalog** s partnerima u vezi sa sigurnosti i obranom, među ostalim one koji se odnose na borbu protiv terorizma, kibersigurnost, neširenje oružja i razoružanje, svemir i pomorsku sigurnost. U tom kontekstu razmješta **vojne savjetnike** u delegacijama EU-a u regiji (do danas u Kini i Indoneziji). EU će uspostaviti mrežu EU-a za kiberdiplomaciju, u okviru koje će surađivati s delegacijama EU-a te s relevantnim veleposlanstvima država članica u cijelom svijetu.

EU će usto intenzivnije provoditi aktivnosti s partnerima u okviru projekta **Jačanje suradnje u području sigurnosti u Aziji i s Azijom (ESIWA)**, koji obuhvaća borbu protiv terorizma, kibersigurnost, pomorsku sigurnost i upravljanje krizama. Pilot-partneri su Indija, Indonezija, Japan, Republika Koreja, Singapur i Vijetnam, pri čemu vojni stručnjaci EU-a već djeluju u Indoneziji i Vijetnamu.

Indo-pacifički partneri već su pridonijeli EU-ovim misijama i operacijama ZSOP-a za **mir i stabilnost**. EU je zaključio **okvirne sporazume o sudjelovanju** s Australijom, Republikom Korejom, Novim Zelandom i Vijetnamom. EU će poticati veće sudjelovanje indo-pacifičkih partnera u misijama i operacijama ZSOP-a, nastojati sklopiti okvirne sporazume o sudjelovanju s drugim indo-pacifičkim partnerima i usto podržati napore indo-pacifičkih partnera da razviju svoje kapacitete za očuvanje mira.

Novi sigurnosni izazovi

³⁰ <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2021/01/25/gulf-of-guinea-council-conclusions-launching-the-pilot-case-for-the-coordinated-maritime-presences-concept/>

Kad je riječ o **kibersigurnosti**, EU će ojačati izgradnju kapaciteta za partnere radi suzbijanja kiberkriminaliteta, uz primjenu postojećih standarda i mehanizama suradnje (osobito Budimpeštanske konvencije Vijeća Europe o kiberkriminalitetu), i radi jačanja kibernetičnosti. Kad je riječ o **borbi protiv terorizma**, EU će poduzeti mjere za osnaživanje zajednica kako bi se mogle boriti protiv nasilnog ekstremizma. EU će ujedno promicati suradnju između Europolu i tijela kaznenog progona partnera.

EU će surađivati s partnerima u području **nuklearne sigurnosti i suzbijanja širenja nuklearnog, kemijskog i biološkog oružja**. Podržat će provedbu i univerzalizaciju **Ugovora o trgovini oružjem** te nastojati razviti multilateralne inicijative u vezi s **kontrolom izvoza oružja i kontrolom izvoza robe s dvojnomo namjenom** s partnerima istomišljenicima. U sklopu EU-ove inicijative za centre za izvrsnost za smanjenje kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih (KBRN) rizika (EU CBRN CoE) surađuje se sa zemljama ASEAN-a od 2010. Putem te inicijative nastaviti će se pružati podrška partnerima i regijama da ojačaju ublažavanje rizika od KBRN-a i upravljanje sigurnošću koje obuhvaća sve opasnosti, na temelju dobrovoljnog pristupa vođenog potražnjom³¹.

EU će pomoći u borbi protiv vanjske **manipulacije informacijama i vanjskog uplitanja** koje provode državni i nedržavni akteri u indo-pacifičkoj regiji pomoću novih alata usmjerenih na utvrđivanje, analizu, procjenu, suzbijanje manipulacije informacijama i nametanje troškova. Proširiti će mreže stručnjaka u regiji, razmjenjivati informacije i iskustva s partnerima istomišljenicima te senzibilizirati javnost o manipulaciji informacijama i uplitanju. Djelovanje u tom području uključivat će pružanje potpore za samostalan sadržaj u medijima. To će pridonijeti poticanju pluralističkog informacijskog okruženja utemeljenog na činjenicama, smanjenju ovisnosti o stranim medijima koje kontrolira država i suzbijanju njihova utjecaja.

4.7. SIGURNOST LJUDI

Zdravlje

Pandemija bolesti COVID-19 iznijela je na vidjelo da su zdravstveni sustavi, mehanizmi za odgovor na epidemije te kapaciteti za istraživanje i proizvodnju u području virusnih bolesti i cjepiva oslabljeni u cijelom svijetu. **Stoga je zdravlje postalo središnja točka naše suradnje s mnogim partnerima u indo-pacifičkoj regiji**. EU je donio dva velika regionalna programa 2020. za pružanje pomoći partnerima da se nose s utjecajem pandemije na zdravlje.

EU će nastaviti surađivati sa svim indo-pacifičkim partnerima kako bi se osigurao učinkovit multilateralan odgovor na COVID-19 i **buduću globalnu zdravstvenu krizu**. To će obuhvaćati:

- pružanje pomoći indo-pacifičkim partnerima s niskim i srednjim dohotkom da osiguraju **pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19** putem **instrumenta COVAX** i na druge načine. EU je pružio podršku mnogim zemljama u indo-pacifičkoj regiji³² stavljanjem na

³¹ https://europa.eu/cbrn-risk-mitigation/index_hr

³² Afganistan, Bangladeš, Butan, Fidži, Filipini, Indija, Indonezija, Kambodža, Kiribati, Laoska Narodna Demokratska Republika, Maldivi, Mongolija, Nepal, Pakistan, Papua Nova Gvineja, Salomonovi Otoci, Samoa, Šri Lanka, Timor-Leste, Tonga, Tuvalu, Vanuatu i Vijetnam.

raspolaganje osobne i medicinske opreme, lijekova i zdravstvene stručnosti. Posebna pozornost posvetit će se suradnji s Indijom, među ostalim u vezi s kvalitetom aktivnih farmaceutskih sastojaka, Buduće tijelo EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize blisko će surađivati s globalnim partnerima kako bi se posvetili pitanju međunarodnih lanaca opskrbe te proširili globalne proizvodne kapacitete i pristup medicinskim protumjerama,

- pojačanu multilateralnu suradnju u skladu s EU-ovom farmaceutskom strategijom radi osiguranja **sigurnih i raznolikih farmaceutskih i sa zdravljem povezanih industrijskih lanaca opskrbe** za olakšavanje pristupa kvalitetnim lijekovima i proizvodima za zaštitu zdravlja,
- zajednička istraživanja za borbu protiv zaraznih bolesti i poboljšanje pristupa lijekovima i liječenju. U okviru istraživačkog programa „**Obzor Europa**” indo-pacifički partneri moći će sudjelovati u aktivnostima istraživanja i inovacija koje financira EU,
- povezivanje zainteresiranih zemalja koje su uvele sustave za potvrde o COVID-u interoperabilne s **digitalnom potvrdom EU-a o COVID-u**. EU je tehničke specifikacije i softver na kojem se sustav temelji učinio javno dostupnima u formatu otvorenog koda,
- pružanje podrške prelasku na zdrave i održive **prehrambene sustave**. EU namjerava ojačati suradnju na svojoj strategiji „od polja do stola” i strategiji za bioraznolikost s partnerima istomišljenicima. Namjerava i uspostaviti dijaloge o održivim prehrambenim sustavima sa zainteresiranim indo-pacifičkim partnerima (od kojih neki planiraju svoje politike i programe u području održivosti) ili sklopiti bilateralne i multilateralne aranžmane radi pružanja podrške suradnji u području sigurnosti hrane, zdravlja životinja i biljaka te održivosti,
- zajednički rad na borbi protiv onečišćenja zraka, osobito u urbanim središtima.

Jačanje EU-ova angažmana u području smanjenja rizika od katastrofa i pripravnosti na njih

Indo-pacifička regija jako je izložena prirodnim katastrofama i onima izazvanima ljudskim djelovanjem. Klimatske promjene ne samo da pojačavaju tu izloženost, već su i multiplikator prijetnji koji komplicira i produžuje konfliktne situacije, čime se povećavaju humanitarne potrebe. Konkretno, anticipativni pristupi humanitarnom djelovanju i sustavi ranog upozorenja mogu pomoći jačanju otpornosti zajednica u ugroženim regijama. EU će 2022. iskoristiti predsjedanje Platformom o raseljavanju zbog katastrofa kako bi promicao globalne napore za zaštitu osoba raseljenih zbog katastrofa i klimatskih promjena u indo-pacifičkoj regiji.

Posljednjih 25 godina EU surađuje s akterima u regiji u području pripravnosti i odgovora na katastrofe – to su među ostalim Afganistan, Pakistan, Iran, Mozambik, Bangladeš, Mjanmar, Filipini, Nepal i neke zemlje ASEAN-a koje su najpogođenije prirodnim katastrofama i onima izazvanima ljudskim djelovanjem. EU je stavio na raspolaganje humanitarnu pomoć ili timove za hitne slučajeve kao odgovor na hitne situacije ili katastrofe te će nastaviti podupirati izgradnju kapaciteta za upravljanje katastrofama s organizacijama kao što je ASEAN-ov Centar za koordinaciju humanitarne pomoći (**AHA centar**). Razmotrit će se i djelovanje u okviru koalicije za infrastrukturu otpornu na katastrofe.

Europski globalni navigacijski satelitski sustav ponudit će novu uslugu odašiljanja poruka upozorenja preko infrastrukture sustava Galileo. S Japanom se surađuje na zajedničkom obliku poruke u hitnim slučajevima. EU-ove usluge upravljanja kriznim situacijama u okviru programa Copernicus i dalje pomažu u pružanju hitne pomoći u indo-pacifičkim državama te

omogućuju rana upozorenja i praćenje informacija o poplavama, sušama i šumskim požarima.

5. PROVEDBA PROGRAMA: KLJUČNA DJELOVANJA

EU će uključiti ovu strategiju u postojeće dijaloge sa svojim regionalnim i multilateralnim partnerima te koordinirati pristupe indo-pacifičkoj regiji s državama članicama EU-a. Provedba strategije bit će ojačana sastancima na vrhu, ministarskim sastancima, dijalozima i budućim sporazumima s partnerima u indo-pacifičkoj regiji. O tome će se u cijelosti izvijestiti Europski parlament.

Provedba strategije financirat će se iz nekoliko izvora, uključujući Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, u skladu s njegovim opsegom. EU će maksimalno iskoristiti utjecaj svojeg proračuna primjenom jamstava i instrumenata mješovitog financiranja koje podržava Europski fond za održivi razvoj plus kako bi se osigurala opća mobilizacija sredstava za financiranje razvoja, među ostalim iz privatnog sektora, u suradnji s europskim i međunarodnim financijskim institucijama.

Izdvojena predložena djelovanja EU-a:

- *angažman s indo-pacifičkim partnerima radi izgradnje otpornijih i održivih globalnih lanaca vrijednosti diversificiranjem trgovine i gospodarskih odnosa te razvojem tehnoloških standarda i propisa koji su u skladu s našim vrijednostima i načelima,*
- *zaključenje EU-ovih **trgovinskih pregovora** s Australijom, Indonezijom i Novim Zelandom; nastavak trgovinskih pregovora i pokretanje pregovora o ulaganjima s Indijom; sklapanje sporazuma o gospodarskom partnerstvu s Istočnoafričkom zajednicom; procjena mogućeg nastavka trgovinskih pregovora s Malezijom, Filipinima i Tajlandom te mogućih pregovora o trgovinskom sporazumu između regija s ASEAN-om,*
- *Sklapanje **sporazuma o partnerstvu i suradnji** s Malezijom i Tajlandom; započinjanje pregovora o sporazumu o partnerstvu i suradnji s Maldivima i potpuno ostvarivanje EU-ova nadolazećeg sporazuma o partnerstvu s afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama (AKP),*
- *Sklapanje **zelenih saveza i partnerstava** sa spremnim i ambicioznim indo-pacifičkim partnerima radi borbe protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša,*
- *jačanje upravljanja oceanima u regiji, što uključuje povećanje EU-ove potpore za sustave **upravljanja ribarstvom** i njegove kontrole indo-pacifičkih zemalja, **borbu protiv NNN ribolova** i provedbu sporazuma o partnerstvu u održivom ribarstvu,*
- *širenje mreže **digitalnih partnerstava** s indo-pacifičkim partnerima te razmatranje mogućnosti sklapanja novih sporazuma o digitalnom partnerstvu,*
- *intenzivniji rad na provedbi partnerstava za povezivost s Japanom i Indijom; pružanje potpore partnerima u uspostavi primjerenog regulatornog okruženja i olakšavanje mobilizacije sredstava potrebnih za poboljšanje **povezivosti** na terenu između Europe i indo-pacifičke regije,*
- *jačanje suradnje u području istraživanja i inovacija u okviru programa „**Obzor Europa**”; razmatranje na koji se način prihvatljivi indo-pacifički partneri istomišljenici, kao što su Australija, Japan, Republika Koreja, Novi Zeland i Singapur, mogu povezati s tim programom,*

- *razmatranje na koje se načine može osigurati pojačano **razmještanje pomorskih snaga** država članica EU-a kako bi se pridonijelo zaštiti pomorskih linija komunikacije i slobode plovidbe u indo-pacifičkoj regiji te pritom povećali kapaciteti indo-pacifičkih partnera za jamčenje **pomorske sigurnosti**,*
- *Jačanje **potpore za zdravstvene sustave i pripravnost na pandemiju** za najmanje razvijene zemlje u indo-pacifičkoj regiji, jačanje zajedničkog istraživanja zaraznih bolesti u kontekstu istraživačkog programa Obzor Europa.*

Komisija i visoki predstavnik pozivaju Europski parlament i Vijeće da podupru pristup utvrđen u ovoj zajedničkoj komunikaciji i da zajedno rade na provedbi u njoj navedenih djelovanja i njihovoj reviziji.
